

SÁZAVA II

sobota 1. října 2011

Odjezd: v 8:00 hod. (rychlík Matalík) z hlavního nádraží ČD Pardubice do Ledče nad Sázavou (z Kolína odjezd 8:48, z Kutné Hory 9:04, ze Zruče n/S 10:17), příjezd do Ledče n/S 10:46 (Chřenovice-Podhradí 10:40, Chřenovice 10:34)

Sraz: v 7:40 v nádražní hale pod odjezdovou tabulí (dohodneme se na koupi společné skupinové jízdenky)

Odjezd zpět: v 17:34 ze žel. stanice Zruč nad Sázavou směrem na Kutnou Horu s přestupem v Kutné Hoře (19:00) a v Kolíně (19:32) na nejbližší rychlík (opět Matalík) do Pardubic (příjezd 19:58)

Trasa: I. skupina vystoupí na železniční stanici v Ledči n/S [1]. Vyjde z nádraží a zahne doprava po Č, přejde trať a vystoupá do Obrvaně (1,5 km). V centru vsi pokračuje šikmo doleva, sejde do jádra meandru Sázavy, kde se stočí doprava a pokračuje podél řeky a trati k železniční zastávce Chřenovice-Podhradí (+2,5 km). Zde odbočí od řeky vpravo do bočního údolíčka a vzápětí zahne doleva vzhůru. Ve stráni si prohlédne zříceninu Chřenovického hradu [2] a pokračuje ve stoupání do údolního svahu. Po vyjítí z lesa pokračuje polní cestou již plošším terénem, na rozcestí zahne doprava a přijde do vsi Chřenovice [3] (+2,5 km, celkem 6,5 km), kde zahne po silnici vlevo. Zde stojí za pozornost románský kostelík sv. Václava. Pokračuje stále po Č po silnici, jež se stáčí nejprve vpravo a posléze vlevo, až sejde do údolí k Sázavě k železniční zastávce Chřenovice (+2,5 km). Přejde trať a podél Sázavy a trati pokračuje vpravo. Zde je ověřená možnost občerstvení v objektu korfbalové školy. V místě ústí potoka Baby zahne proti proudu potoka vpravo a posléze vlevo do údolního svahu, po jehož hraně pokračuje až do vsi Budčice [4] (+3 km, celkem 12 km). Zde překříží trať, projde vsí a pokračuje opět podél Sázavy a trati vpravo až do Vlastějovic [5] (+1 km). Zde zahne nejprve vpravo, potom vlevo a ještě jednou vpravo, projde obcí a po silnici podél Sázavy projde údolní zákrut řeky až do osady Březina (+ 2,5 km, celkem 15,5 km). Zde zahne po silnici doprava, přejde trať, odbočí ze silnice vlevo a pokračuje stále po Č v přímém směru podél trati až k železniční zastávce Horka n/S (+3 km). Zde přejde silnici a pokračuje dále v přímém směru až do Zruče n/S [6] k rozcestníku u železničního přejezdu. Odtud dojde šikmo doleva bez značení na nádraží ve Zručí n/S (+2,5 km, celkem 21 km).

II. skupina vystoupí již na železniční zastávce Chřenovice-Podhradí a odtud pokračuje stále po Č jako skupina I. až na nádraží ve Zručí n/S [6] (celkem 17 km).

III. skupina vystoupí již na železniční zastávce Chřenovice a odtud pokračuje stále po Č jako skupiny I. a II. až na nádraží ve Zručí n/S [6] (celkem 12 km).

Převýšení: trasa vede převážně podél řeky s občasnými výstupy do okolních údolních svahů

V případě nepříznivého počasí bude program přiměřeně upraven.

Možnosti občerstvení: Ledč n/S, Chřenovice, Zruč n/S, jinde nejisté

Mapa: zelená edice (1:50 000) KČT č. 43 Střední Posázaví (3. vydání 2010)

Jízdné: záleží na počtu zájemců o společnou skupinovou jízdenku (důchodce zákazník by měl zaplatit za obě cesty celkem 95,-Kč a důchodce nezákazník 126,-Kč)

Příhlášky: přijímá Dagmar Ehrenbergerová, e-mail do zaměstnání: ehrenbergerova@szs.pardubice.cz, telefon do práce 466 050 217, mobil 739 569 070.

Trasu připravil, výlet vede a příjemné zážitky přeje všem: David Šebesta (mobil 776 823 797)

Již v sobotu 8. října 2011 máme další akci, které se mohou zúčastnit všichni přátelé cykloturistiky.

Výlet na kolech s názvem **Svitavsko, Litomyšlsko a vrchol Sněžníku** připravil a vede Jirka Ehrenberger mladší.

[1] Ledec nad Sázavou – město s 5600 obyvateli a letoviště na obou březích řeky Sázavy. Severovýchodní část je nazývána Horní Ledec. Jako osada se připomíná již v letech 1181 a 1186, v roce 1442 jmenována městečkem a roku 1458 a znovu roku 1562 městem. Ledec a okolní obce stály při husitském revolučním hnutí. Střet mezi husitským shromážděním a průzkumnou hlídkou Zikmunda u Bojiště popisuje kronika Vavřince z Březové. Za třicetileté války bylo město vypleněno Švédy. V 16. a na počátku 17. století dochází k rozvoji hrnčářství – cech sdružoval 30 mistrů a výrobky dodával do celých Čech (známé kameninové hrnce s názvem ledečáky). Na západní straně města, v tzv. části Podolí, byla nejstarší známá papírna v Posázaví, připomínaná roku 1656. V 1. polovině 19. století zaměstnávala až 160 dělníků a vyráběla různé druhy lepenky. Pak tu byly také různé menší továrničky na obuv a výroby kartáčů. Za 2. světové války byla Ledec významným střediskem partyzánského hnutí (skupina Karla Pulce, oddíl majora Melníka, oddíl Za Prahu a brigáda M.J.Hus). Gotický hrad (nazývaný také zámek) z let 1240-50 stojí na skalnatém ostrohu na pravém břehu řeky, nad jejím soutokem s Olešenským potokem. Renesančně byl rozšířen kolem roku 1556 a upraven v 17. století. V roce 1879 celý vyhořel. V roce 1642 byla přistavěna hlavní brána. Příkop na východní straně hradu byl přemostěn roku 1838. Na druhém (vnitřním) nádvoří stojí hlavní palác se zbytky renesančních sgrafit a renesanční schodiště z 2. poloviny 16. století s představenou arkádou. Na severní straně hradu se zachoval zbytek půlkruhové bašty. V 18. století, za sedmileté války, byl hrad přeměněn v kasárna. Z válcové věže, v sezóně přístupné, se nabízí výhled do údolí Sázavy. Na hradě se nachází Městské muzeum.

[2] Chřenovický hrad – zřícenina hradu na zalesněném ostrohu nad soutokem potoka Jestřebnice se Sázavou, postaveného v letech 1289-1318 jako strážní hrad. V 1. polovině 16. století (pravděpodobně k roku 1544) zpustl. Zachovala se vysoká válcová věž s 2,5 m silnými zdmi a zbytky opevnění. V okolí hradu se vyskytují pararuly starohorního stáří, které obsahují mimo jiné i rutil (vytváří drobné jehličky červené, červenohnědé a černé barvy se silným leskem).

[3] Chřenovice – dříve Křenovice, obec založena Sázavským klášteřem patrně v 11. století. Škola se zde připomíná již v roce 1216. Kostel sv. Václava byl založen v letech 1134-39, dnešní románsko-gotická stavba z let 1226-36 je pevnostního charakteru. Románská věž má sdružená románská okénka a silné zdivo se střelnými. Původní vchod do věže byl ve výši 1. patra. Za zmínku stojí též románský portál a raně gotický presbytář (1 gotické a 2 románská okna). U kostela stávala tvrz, která zanikla v 17. století.

[4] Budčice – od poloviny 17. století zde stával „Malý hamr“ s kujnicí pecí, ve které se čistilo železo z vlastějovických hutí. V roce 1802 byl postaven nový hamr a vysoká pec, která byla v provozu až do roku 1874. Na jejím místě stojí nyní mlýn z roku 1853 se zachovaným strojním vybavením a obnoveným mlýnským kolem – technická památka.

[5] Vlastějovice – osada připomínaná již v roce 1440. Na počátku 16. století se začala na vrchu Fialníku těžit a v obci zpracovávat železná ruda a v roce 1540 byla ves, nazývaná po přivolaných německých hutnících Hammerstadt (dostala do znaku postavu hamerníka), povýšena na městečko. V polovině 16. století zde byla postavena tvrz, přestavěná na konci 17. století hrabětem Bernardem Věžníkem na barokní zámek s kaplí sv. Máří Magdalény na severní straně. Dnes se jedná jen o nevýraznou přízemní budovu.

[6] Zruč nad Sázavou – město s 4950 obyvateli. Ves je doložena v roce 1335, městečkem od 16. století, městem od roku 1966. Na rozhraní 14. a 15. století zde vznikl gotický hrad. Byl chráněn pouze z jižní strany svahem k Sázavě, proto byl z ostatních stran opevněn příkopem s parkánem a hradbou s baštou a okrouhlou věží. V polovině 16. století došlo k přestavbě gotického hradu na renesanční zámek. Byla to čtyřkřídlá dvoupatrová budova s malým nádvořím. V roce 1781 vyhořel a chátral až do roku 1872, kdy byla za Jana Skrejšovského provedena rozsáhlá přestavba do podoby trojkřídlé dvoupatrové stavby s parkem. V letech 1891-94 nechal A. Schebek zámek od základů přestavět v novogotickém slohu podle plánů arch. J. Vejrycha. V roce 1948 přešel zámek do správy města, dnes jsou zde kanceláře městského úřadu, infocentrum a v bývalém rytířském sále obřadní síň. Je to trojkřídlá dvoupatrová budova s třípatrovou věží, na nádvoří se zasklenými arkádami. V zámeckém parku s bohatou dendrologickou sbírkou jsou novogoticky upravené zbytky hradeb a bašt. Zámek je otevřen sezónně Po-Ne 9 -16 hod (v říjnu však pouze po předchozí domluvě), je zde několik prohlídkových okruhů, dále vlastivědná muzejní expozice a stálá expozice panenek, je možno vystoupit na zámeckou věž (v roce 2010 byla ukončena rekonstrukce, v červnu 2010 proběhlo slavnostní zpřístupnění zámeckého areálu). Před zámkem stojí původně gotický kostel Povýšení sv. Kříže z konce 13. století, nově postavený po požáru v roce 1781. Je to jednodílná stavba obdélníkového půdorysu s hranolovou věží a 3 obdélníkovými kaplemi na jižní straně, 2 z nich jsou ukončeny štíty. K presbytáři, který má křížovou klenbu a malby na skle podle návrhu A. Liebschera, přiléhají obdélníkové přístavky. Hřbitovní kaple sv. Jakuba Většího je z roku 1852. Českobratrský evangelický kostel pochází z roku 1936. Na Malostranském náměstí stojí pomník obětem 1. a 2. světové války z let 1928 a 1949. V roce 1939 zde založila firma Baťa továrnu na obuv s typickými halami a hotelem z červených cihel a k tomu čtvercové domky pro zaměstnance v obvyklém zlínském slohu. V mládí zde pracoval na lesním úřadě spisovatel Jan Vrba a v roce 1918 napsal knihu o Sázavě, ale jinak zůstal věrný svému Chodsku.